

СКАРГА/ПОВІДОМЛЕННЯ

про наявність фактів академічного плагіату
в докторській дисертації В. В. Молодиченка.

Керуючись пп. 2–7 «Порядку розгляду скарг/повідомлень щодо фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації», затвердженого на засіданні Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти 24 жовтня 2023 р. (протокол № 16 (45); зі змінами (протокол № 21 (50) від 26 грудня 2023 року)), повідомляю про факти академічного плагіату в докторській дисертації В. В. Молодиченка:

Молодиченко Валентин Вікторович. Соціокультурна динаміка цінностей у дискурсі модернізації освіти. – Дис. ... доктора філософських наук (спеціальність 09.00.10 – філософія освіти). – Київ, 2010.

Дисертацію він захистив 04.02.2011 на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.053.16 у Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова.

Науковий консультант – **Андрущенко Віктор Петрович**, доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, ректор Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

Офіційні опоненти:

- **Зязюн Іван Андрійович**, доктор філософських наук, професор, академік НАПНУ, директор Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПНУ;
- **Корсак Костянтин Віталійович**, доктор філософських наук, доцент, завідувач відділом теорії та методології природничої та інженерної освіти Інституту вищої освіти НАПНУ;
- **Вікторов Віктор Григорович**, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, соціології державного управління Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України.

Учений секретар спеціалізованої вченої ради – кандидат філософських наук **Крохмаль Наталія Василівна**.

Дисертація і автореферат В. В. Молодиченка розміщені на сайті Національного репозитарію академічних текстів за адресою <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0511U000084>.

Згідно з даними автореферату (с. 27–29), В. Молодиченко має 24 праці за темою дисертації, з яких дві були опубліковані в 2000 р., а інші 22 – у 2008–2010 рр.

У «Рекомендаціях щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо)» (Лист МОНУ №1/11-8681 від 15.08.2018) зазначається наступне:

- п. 1.2. Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів

мистецтва) інших авторів без зазначення авторства (ч. 4 ст. 42 Закону України «Про освіту»);

- п. 2. Академічним плагіатом є:
 - 2.1 Відтворення в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.
 - 2.2. Відтворення в тексті наукової роботи, повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

У докторській дисертації В. В. Молодиченка виявлені факти порушення академічної доброчесності, які підпадають під визначення академічного плагіату (пп. 1.2, 2.1 і 2.2 зазначених «Рекомендацій»).

Виявлено, що дисертація В. В. Молодиченка містить текстові збіги (плагіат) з такими джерелами:

- 1) Стрелецькая І. Г. Цінність як предмет соціально-філософського аналізу (методологічний і лінгвосемантичний аспекти). – Автореферат дис. ... канд. філос. наук (спец. 09.00.03 – соціальна філософія та філософія історії). – Донецьк, 2008. (<https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0408U004384>).
- 2) Дьяконов І. В. Соціально-філософський аналіз ціннісних орієнтацій учнівської молоді України. – Дис. ... канд. філос. наук (спец. 09.00.03 – соціальна філософія та філософія історії). – Запоріжжя, 2008. (<https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0409U000334>).
- 3) Ярошенко А. О. Становлення освітньо-інформаційної політики України в умовах модернізації освіти. – Дис. ... докт. філос. наук (спец. 09.00.10 – філософія освіти). – Київ, 2010. (<https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0510U000491>; на цій сторінці НРАТ помилково вказано, що це дисертація канд. пед. наук).
- 4) Скубашевська О. С. Філософія інноваційного розвитку освіти в умовах становлення інформаційного суспільства в Україні. – Дис. ... доктора філос. наук (спец. 09.00.05 – історія філософії). – Київ, 2010. (Дисертація розміщена на сайті НРАТ <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0510U000422>; на цій сторінці помилково вказано, що це дисертація канд. філос. наук).
- 5) Сокурянська Л. Г. Ціннісна детермінація становлення соціальної суб'єктності студентства в умовах соціокультурної трансформації. – Автореферат дис. ... докт. соц. наук (спец. 22.00.04 – спеціальні та галузеві соціології). – Харків, 2007. (<https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0507U000567>).

Перелічені дисертації Дьяконова, Стрелецької, Ярошенко, Скубашевської, Дудника та Сокурянської відсутні в «Списку використаних джерел» до дисертації.

Основний матеріал дисертації Молодиченка В. В. (без Змісту, Вступу і Списку використаних джерел) викладений на сс. 14–360 (усього – 347 сторінок).

Академічний плагіат виявлений на сторінках основного тексту 79–81, 117–118, 124–125, 245–252, 269–274, 311–314, 330, 356–360 (усього 31 сторінка, що складає 9%), а також на с. 3.

Висновки до дисертації (сс. 356–360) не пронумеровані. Текст розділу «Висновки» містить 12 абзаців, з яких перший є вступним, тобто саме висновки складаються з 11 абзаців.

Із цих 11 абзаців висновків мають збіги з іншими текстами 9 абзаців, тобто 82%.

Наявні збіги текстів без зазначення покликань порушують вимоги, встановлені статтею 42 Закону України «Про освіту» щодо академічної доброчесності, а також порушують дійсні на момент захисту (2011 рік) вимоги «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затверджено-

го постановою Кабінету Міністрів України від 7 березня 2007 р. № 423. (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/423-2007-п/ed20070307#Text>)

«16. ... У разі виявлення текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело дисертація знімається з розгляду незалежно від стадії проходження без права її повторного захисту.

Виявлення в дисертації, авторові якої вже видано диплом доктора чи кандидата наук, текстових запозичень без посилання на джерело є підставою для порушення клопотання про позбавлення його наукового ступеня.»

У цьому порядку також міститься норма про розгляд подібних справ без обмеження строку давності: «40. ... Розгляд питання про обґрунтованість присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання, стосовно яких рішення прийняті понад десять років тому, органами атестації не проводиться, за винятком виявлення текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело.»

На підставі викладеного звертаюся до НАЗЯВО з проханням:

1. Розглянути питання щодо академічного плагіату в дисертації Валентина Вікторовича Молодиченка на здобуття ступеня доктора наук, провівши аналіз наведених фактів текстових збігів, та прийняти рішення щодо виявлення/невиявлення в дисертації В. В. Молодиченка фактів порушення академічної доброчесності.
2. У випадку підтвердження фактів порушень В. В. Молодиченком академічної доброчесності звернутися до Міністерства освіти і науки України з вимогою щодо необхідності позбавлення цієї особи наукового ступеня доктора наук.

Додатки:

1. Порівняльна таблиця із наведенням фрагментів дисертації Молодиченка В. В. та відповідних фрагментів опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства в форматах pdf та docx.
2. Електронна копія дисертації Молодиченка В. В., поданої на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук, у форматі pdf.
3. Електронні копії джерел неправомірного використання в форматі pdf:
 - 1) автореферат дисертації: Стрелецькая І. Г. «Цінність як предмет соціально-філософського аналізу (методологічний і лінгвoseмантичний аспекти)»;
 - 2) дисертація: Дьяконов І. В. «Соціально-філософський аналіз ціннісних орієнтацій учнівської молоді України»;
 - 3) дисертація: Ярошенко А. О. «Становлення освітньо-інформаційної політики України в умовах модернізації освіти»;
 - 4) дисертація: Скубашевська О. С. «Філософія інноваційного розвитку освіти в умовах становлення інформаційного суспільства в Україні»;
 - 5) автореферат дисертації: Сокурянська Л. Г. «Ціннісна детермінація становлення соціальної суб'єктності студентства в умовах соціокультурної трансформації».

21.03.2024 р.

О. Ю. Смірнов,
канд. біол. наук, ст. наук. співр.